

Наталія Степанюк

Сповідь студента-лідаря

Черкаси

2015

*Вельмишановний викладацький склад!
Не до смаку мені чомусь граніт науки,
Але ж не винні ви, що маю стільки вад,
Що не ведуть мене на пари ноги й руки.*

*Вина не ваша, що я клятий пофігіст,
Що замість «5» в клітинці «н» стоїть позначка.
Я не редактор-видавець, не журналіст.
Так історично вже заклося. Пробачте.*

*Вважаєте, я дивна? То є так.
Такі ми – ледарі, такі ми – творчі люди.
В нас безлад ззовні і всередині бардак,
Життєве кредо наше: «Якось воно буде».*

Від автора

«Захочеш – знайдеш тисячі можливостей, не захочеш – знайдеш тисячі причин», – приблизно так говорить вислів невідомого автора. І це правда. Якщо людина жадає чогось усім єством, то помітить можливість навіть там, де, здавалося б, її не повинно бути. І навпаки, якщо не хоче щось робити, то навряд чи її можливо змусити (принаймні, законними способами), адже серцю не накажеш. Це стосується багатьох аспектів: навчання, кохання, звичайних буденних речей – будь чого.

На цих сторінках я писатиму про причини моєї академічної неуспішності; чому я стала студентом-ледарем; чому я не хочу навчатися в університеті.

Причина № 1

Неправильний вибір

Найважливіша річ у світі – вибір професії, а він залежить від випадку.

Б. Паскаль

ступити на вірний шлях. Ви уявляєте, яка це відповідальність, і яким великим каменем вона висить над головою бідного абітурієнта, який постійно вагається. У його голові лише одні думки: «Що я хочу робити? Ким я буду? Може обрати це? Чи може те? А раптом я помиляюся?»

Звичайно, є такі щасливчики, для яких обрана спеціальність – цілковите задоволення. Але більшість вступають до університету, бо так зробила подруга, бо так хочуть батьки, бо так роблять всі. І перед нашими очима «неймовірна» картина: молода особа, з усім багажем знань, які дала їй школа, з порадами родичів, батьків, друзів, які лунають з усіх боків, з атестатом і сертифікатом ЗНО в руках, і з повною кашою в голові. В очах розгубленість. У діях невпевненість. А попереду лише місяць, щоб зробити одне з найважливіших рішень у житті. А як це рішення робиться зазвичай? «Вступай туди, де буде бюджетне місце», «Ти вчися, а там буде видно», «Неважливо, яка спеціальність, головне – диплом». От і маємо те, що маємо.

На жаль, у нас в Україні дуже рідко практикується така річ, як Gap Year*, яка б дозволила майбутнім студентам краще зрозуміти себе, свої бажання і здібності.

Gap Year («рік перерви»*) – проміжок часу, довжиною в академічний рік після закінчення середньої школи та перед вступом до коледжу чи університету. Впродовж цього року молоді люди мають можливість подорожувати, працювати, бути волонтерами. Gap Year практикується в таких країнах як Сингапур, Данія, Бельгія, США, Іана, Індія, Ізраїль, Японія, Сполучене Королівство, Ємен, ІАР, Венесуела, Нігерія.

Почну з того, що вибір майбутнього фаху зробила неусвідомлено. Яку професію обрати взагалі не знала. Подавала документи в різні міста, на різні факультети, але в пріоритеті були іноземні мови. Вступила скрізь, але якимось дивом-дивним в останній день вступної кампанії мої документи опинилися в ЧНУ.

І ось, я – майбутній редактор. «А може й добре. Рідні поруч. Подруга також. Я на бюджеті. Може і спеціальність нормальна», – подумала я. Досі пам'ятаю, як одна жінка із приймальної комісії сказала мені: «Вступай до нас, зіркою будеш із такими балами». Вступила. Стала зіркою. Зіркою, яка впала, так і не піднявшись вгору. Перша сесія – і Наташа успішно втрачає стипендію. А чому? Тому що пішла «туди, не знаю куди». Тому що не мала конкретних уявлень про свої бажання стосовно майбутнього фаху і, ще не оговтавшись після усіх цих ДПА, ЗНО, репетиторів і випускних, наосліп зробила невдале рішення.

І таких, як я, невдоволених своїм вибором студентів дуже і дуже багато. Я вважаю, що в 16-17 років навряд чи можливо зробити повністю обдумане рішення стосовно майбутньої професії і

Це моя суб'єктивна думка, але людині після одинадцятьох років навчання в школі просто необхідно зробити невеличку паузу, відпочити, і подумати, що дійсно для неї є цікавим. Але це не повинен бути пасивний відпочинок. Волонтерство, підробіток, подорожі, нові хобі – ось що може суттєво вплинути на вибір майбутньої професії, ось що допосможе стати більш самостійним у вчинках і рішеннях. Майбутньому студентові необхідно зробити цей ковток свіжого повітря, щоб із новими силами виходити на новий щабель у своєму житті.

Тож я вважаю, що вибір майбутньої професії/ університету не роблять за місяць-два. Тим паче, підлітки, у яких просто зашкалює нетерплячість і максималізм в усьому. Одразу після закінчення школи необхідно зупинитися, послухати, і почути в першу чергу себе, зважити всі «за» і «проти», звернути увагу на свої захоплення, вміння і вже набуті навички. Тоді, можливо, ризик невдалого вибору буде значно меншим.

Стосовно мене, кажу із впевненістю, що невдалий вибір є найголовнішою причиною мого небажання вчитися на цій спеціальності. Як наслідок – відсутність на парах, невідповідність до семінарських занять. Як наслідок – поганий настрій і відчуття провини за колись зроблене неправильне рішення, і за невиконання мною студенських обов'язків.

Я ні в якому разі не маю на увазі, що такі речі не потрібно знати. Звичайно, це цікаво, адже це загальний розвиток особистості. Але ці години, виділені на вивчення, наприклад, літератури, можна було б використати для практики. Пріоритетними повинні бути предмети пов'язані із фахом. Все інше – за вибором студента, враховуючи його інтереси.

По-друге, (тут говоритиму про конкретно нашу спеціальність, адже не знаю, що відбувається на інших факультетах), у нас немає розподілу студентів за профілями. Наприклад, одна підгрупа вивчає поглиблено технічні дисципліни (поліграфічна справа, верстка, створення сайтів тощо), інша підгрупа – більш творчого спрямування (дизайн, художнє оформлення, робота з текстами, реклама, маркетинг і все, що з цим пов'язане).

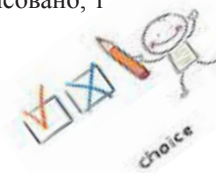
Звичайно, універсальний боєць – це добре, але все ж таки у такій широкій сфері діяльності як видавнича справа, повинно бути якесь розмежування між студентами, виходячи з їх інтересів і здібностей. Період всепредметності повинен закінчитися у школі.

В університеті студентів потрібно надати список із профільних і факультативних дисциплін (як це роблять у ВНЗ за кордоном, зокрема, у США), серед яких він міг би обрати певну кількість обов'язкових предметів в межах фаху, і за бажанням – додаткові (наприклад, ораторська майстерність, мистецтво, історія). Тоді завантаженість студента була б розподілена збалансовано, і навчання проходило б ефективніше.

За три роки мого періодичного перебування в університеті (так-так, саме перебування, адже навряд чи те, що я роблю, можна назвати інакше, наприклад...навчанням) я помітила плюси і мінуси системи освіти. І мінуси, на превеликий жаль, переважають.

Я не міністр освіти, не компетентна особа у справах освітан, але все ж моя думка має місце бути, і тому я спробую більш-менш адекватно її висловити та аргументувати.

По-перше, ми вчимо все, а не знаємо нічого по суті. Ми вчимо міфології, літератури, історії мистецтва, правознавства, культурології, етнографії і т.д і т.п. Все це вивчається «галопом по Європах». І серед цього мільйону предметів іноді промайнуть дисципліни, суміжні з майбутнім фахом. Замість того, щоб постійно поглиблюватися у предмети, які знадобляться у конкретній сфері діяльності (в нашому випадку це – видавнича справа), бідні студенти повинні вистоювати черги, довжиною в кілометр, щоб розповісти викладачеві історію японського театру, вірш, написаний 2 тисячі років тому, особливості італійського бароко і тому подібне для того, щоб у заліковці стояла заповітна позначка «зарах».

По-третє, ми не вивчаємо іноземні мови, а якщо і вивчаємо, то лише перші два курси і на рівні 5 класу за шкільною програмою.

В університеті хоча б одна іноземна мова повинна бути обов'язковою з 1 по 4 курс навчання. Інші мови – за вибором. І викладати їх повинні також на належному для вищого навчального закладу рівні.

Тут також повинна діяти система розмежування по підгрупах: люди, які вивчають мову «з нуля», intermediate та advanced.

Для людей, які працюватимуть у ЗМІ, видавництвах знати як мінімум одну-дві іноземні мови – взагалі вимога номер один. Це і співпраця з іноземними авторами, і робота з комп'ютерними програмами, і можливість стажуватися за кордоном.

16

По-четверте, ще раз повторюся про недосконалість системи освіти.

Буквально напередодні чула виступ ректора одного з київських вузів. І мовив він про те, що вступаючи до університету, потрібно діяти, як за кордоном. Тобто, абітурієнт повинен надати не лише сертифікат ЗНО і виписки з оцінками зі школи – цього абсолютно недостатньо. Необхідно додати певні відомості про позанавчальну, волонтерську діяльність, декілька есе, мотиваційні листи, у яких особа повинна зазначити, чому вона хоче вступати до університету, описати свої особистісні якості, і показати свій лідерський потенціал. «Ми відсікаємо людей із низькими балами ЗНО, а звідки ми знаємо, може серед тих, хто не вступив, будуть лауреати Нобелівської премії».

Я повністю згодна з цієї думкою. Наші університети повинні зважати не лише на тести ЗНО, які по суті, є не більше, ніж лотерея. Необхідно проводити більш суворий відбір, потрібні співбесіди, де були б присутні психологи, викладачі, фахівці, які б оцінювали реальний потенціал абітурієнта навчатися у ВНЗ (якби така система діяла на момент мого вступу, то зараз я б, на щастя, чи на жаль, не була студенткою). Потрібно разом із ЗНО проводити тестування на профорієнтацію, на здатність людини проявляти себе у різних життєвих ситуаціях. Адже успішний студент це не обов'язково тий, у кого виключно п'ятірки в заліковці, тим паче в нашому корумпованому суспільстві.

17

У нас, на жаль, не завжди цінують особистість. На жаль, не завжди об'єктивними є і оцінки викладачів. Іноді ставлять оцінки далеко не за знання, а за вже набуту репутацію студента як відмінника. Тож, якщо одного разу «п'ятирочник» схибить, йому пробачать цю маленьку неприємність, і навпаки, якщо «трієчник» проявить успіх – це щасливий збіг обставин і не більше.

По-п'яте, в нас дуже мало практики. Я не вважаю, що 9 місяців теорії і 2 тижні практики раз на рік – це достатньо, аби більш-менш зрозуміти тонкощі певної професії. У наому випадку я маю на увазі практику у редакціях, видавництвах, на телебаченні тощо. Теорія – це добре, але якщо вона регулярно не закріплюється практикою у конкретному професійному середовищі, то який тоді взагалі сенс навчатися.

Причина №3

Інші інтереси

*Знайди собі роботу до душі, і
тобі не доведеться працювати
жодного дня у своєму житті.*

Конфуцій

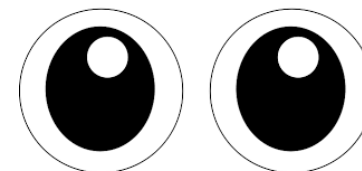

му майбутньому моя танцювальна діяльність посідатиме одне з чільних місць у моєму житті не лише на рівні хобі.

Я маю зовсім інші інтереси. Я цікавлюся багатьма речами, але, на жаль, видавничої діяльності серед них немає. Я вивчаю дві іноземні мови, цікавлюся психологією, філософією, пишу вірші (за останнє також дякую ЧНУ), зацікавлена у волонтерській діяльності, але абсолютно не бачу себе працівником видавничо-редакційної сфери.

Навряд чи з мене вийде нормальний кваліфікований редактор чи видавець, якщо ще на етапі студентства маю таке ставлення до цієї сфери. У мене надто мало знань і вмій для такого роду праці.

Я надто нетерпляча, неухважна і непосидюча для цієї діяльності. Усе це негативно відображалося б на результаті моєї роботи. Я б не хотіла, щоб споживач тримав у руках неякісний видавничий продукт, який призначений для духовного розвитку, але зроблений не від душі. Як говорить моя мама, «Ти або роби нормально, або взагалі не роби». Тому, так як я впевнена, що нормально не зроблю, то краще не робитиму взагалі. Видавнича справа надто складна для мене. А я надто проста для видавничої справи. Моя інтуїція підказує, що видавцем-редактором мені судилося бути тільки у дипломі, але ніяк не у житті.

Так, я маю зовсім інші інтереси. Я – творча особистість, і вважаю це дійсно серйозним аргументом, чому я не хочу навчатися в університеті, і на цій спеціальності зокрема.

Але не можу не оминати величезну заслугу саме Черкаського національного університету в тому, що почала розкривати себе як творчу особистість, за що дякую! Саме через те, що я вступила до ЧНУ, я зрозуміла, що моє майбутнє – не редактор-видавець. Я зрозуміла, що хочу реалізувати себе в танцювальному мистецтві, над чим активно працюю. У танцювальному світі такої «Наташі-лідера, прогульщика, трієчника» просто не існує. Та й взагалі, що таке лідер? У чому її причини? Лідер – звичайний психологічний протест проти справ, які не подобаються і не цікаві. Тому, якщо лідер увірвалася до вас, то це знак, що ви живете не своїм життям, і його потрібно якомога швидше змінювати.

У творчості я відчуваю себе як риба у воді, і ладна проводити за улюбленою справою хоч добу поспіль, навіть незважаючи на страшену втому. Я бачу дорогу, якою йду, я знаю, що є до чого прагнути, є куди зростати, є в кого вчитися. У недалеко-

PS.

*Одного дня вступила я до ЧНУ,
Життя бурхливого чекала, хвилювалась.
Три роки промайнуло. Ну і ну...
Ніколи я ще так не помилялась.*

*Не працювала я на свій авторитет,
Тож репутація невдала склалась в мене.
Коли з конспектом опиняюсь тет-а-тет,
То «всё на свете интересно, даже стены».-*

28

*Напевно, кожен із моїх викладачів
Казав: «Наташа, ти чому таке ледащо?
Ти ж не дурна – розумна дівка. Тільки вчись!»
Та я ж не проти вчитись, чесно, тільки нащо?*

*Навіщо величезна купа ця
З предметів, що сягають аж до неба?
Я ж на редактора вступала й видавця,
Хоча і це, зізнаюсь, теж мені не треба.*

29

*От не потрібно це мені. Ну не моє.
У сфері цій себе не бачила й не бачу.
Переді мною зовсім інша постає
Життєва місія, буття мого задача.*

*Піду туди, де буде затишно мені.
Мистецтва й творчості у світ пірнути хочу,
А от навчання я кажу відверте «Ні!»
На інші двері поглядають мої очі...*

*...На носі сесія, чекає курсова,
Чергові два семестри вже минули,
А я за біоритмами – сова.
Я сплю і підраховую прогули.*

32

*На стежку занесло мене не ту,
Зробила вибір я неправильний, на жаль,
Тому на лобі я наб'ю собі тату,
І чорним кольором там виведу*

мораль:

*«Сім раз відмір – один відріж, і не спіши.
Себе послухай і обдумай всі моменти,
Іди за покликами серця і душі,
Аби, як я, не бути лідарем – студентом»*

*У Вас були хороші вчителі, але це не означає,
що та освіта у Вас хороша.*

Анатолій Рас

The End